

Consiliul Concurenței: Contractele de iluminat public trebuie compatibilizate cu legislația specifică

Consiliul Concurenței recomandă autorităților locale să compatibilizeze contractele pentru serviciul de iluminat public, din punct de vedere al duratei, cu prevederile legislației în domeniu (Legea nr. 51/2006), luând în considerare investițiile pe care operatorul este obligat să le facă. Aceasta este una dintre recomandările făcute de autoritatea de concurență în urma derulării anchetei sectoriale pe piața serviciilor publice de iluminat existente la nivelul municipiilor reședință de județ din România.

Astfel, Consiliul Concurenței considera că, în cazul contractelor pentru iluminat public atribuite prin încredințare directă, durata acestora ar trebui limitată la maximum cinci ani, având în vedere că, pe perioada derulării contractului, piața rămâne închisă pentru concurență.

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, fiind desfășurat la nivelul unităților administrativ-teritoriale, sub coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale.

Ca urmare, unitățile administrative - teritoriale sunt singurele în măsură să stabilească, pentru cetățenii din raza ei de competență, dacă este în beneficiul acestora să atribuie serviciul public de iluminat prin proceduri concurențiale sau trebuie să intervină, atribuind direct prin hotărâre de dare în administrare către un serviciu cu personalitate juridică aflat în subordinea consiliului local.

Operatorii, care furnizează/prestează serviciile de iluminat public în baza unor contracte de delegare a gestiunii sau pe baza hotărârilor de dare în administrare ale autorităților locale, trebuie să dețină licența emisă de Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC).

În urma analizei, Consiliul Concurenței recomandă autorităților publice locale să se asigure că, nici prin contractul de delegare și nici printr-un alt act, nu i se transmite operatorului posibilitatea de a se autoreglementa (de a decide zonele în care va face investiții, valoarea iluminatului festiv și locurile de amplasare etc.)

De asemenea, autoritatea de concurență recomandă autorităților publice locale să acorde o importanță mai mare modalității de elaborare a documentațiilor de atribuire și alegerii criteriilor de participare, astfel încât să nu fie influențat, incorect, rezultatul licitațiilor.

Din cele 41 de municipii reședință de județ, 29 au atribuit contractele pentru iluminatul public prin proceduri

concurențiale către firme cu capital privat, 8 municipii au încredințat serviciul către operatori cu capital public (3 companii și 5 servicii cu personalitate juridică), 3 municipii au atribuit serviciul către operatori cu capital public (pentru mentenanță) și către operatori cu capital privat (pentru iluminat festiv), iar 1 municipiu a atribuit serviciul către un operator cu capital privat (pentru mentenanță) și către un operator cu capital public (pentru iluminat festiv).

Sumele plătite de municipiile reședința de județ pentru serviciile de iluminat public fluctuează destul de mult de la an la an. Astfel, dacă în 2016 valoarea totală plătită pentru serviciul public de iluminat la nivelul tuturor municipiilor reședința de județ a fost de 196,1 milioane lei, în 2017 suma a crescut cu 29%, pentru că în 2018 sa revina la un nivel apropiat de cel din 2016, respectiv 200,9 milioane lei.

Aceleși variații s-au înregistrat și al nivelul Municipiului București, care a plătit în 2018 pentru iluminatul public 69,28 milioane lei, mai puțin cu 35,4% față de anul 2017.

Și în ceea ce privește iluminatul festiv, în perioada analizată, sumele plătite de către municipii, au fluctuat destul de mult în ultimii ani: 24,6 milioane lei în 2016, 35,3 milioane lei în 2017 și 31,6 milioane lei în 2018.

În cadrul analizei, Consiliul Concurenței a constatat că sumele alocate de fiecare municipiu pentru iluminatul festiv au fost destul de mari, chiar peste 50% din valoarea totală a contractelor anuale pentru serviciile de iluminat public.

Astfel, în anul 2016, pe primele locuri s-au situat Galați, cu 77% din suma totală anuală aferentă întregului serviciu de iluminat public în municipiu, adică 1,8 milioane lei, urmat de Buzău cu 72% (946.000 lei) și Vaslui cu 60% (897.000 lei). În 2017, în clasamentul municipiilor care au alocat iluminatului festiv cele mai mari procente raportate la valoarea contractelor de iluminat public se afla Constanța și Ploiești cu 87%, reprezentând 9 milioane lei și respectiv 1,5 milioane lei. În anul 2018, clasamentul este condus de Buzău cu 88% din suma plătită anual pentru iluminat public (1,6 milioane lei) urmat de Constanța cu 87%, reprezentând 5,1 milioane lei.

În București, iluminatul festiv a costat 5,1 milioane lei în 2017 și 12,9 milioane lei în 2018, reprezentând 4,7% și respectiv 18,6% din valoarea anuală a serviciilor de iluminat public.

Din punct de vedere al investițiilor, în anul 2016, pe primele locuri se situează Calarași care a alocat 86% din valoarea totală a serviciului de iluminat public, ceea ce înseamnă că a plătit 1,9 milioane lei și Drobeta-Turnu Severin cu 84% (3,3 milioane lei). În anul 2017, Slobozia a plătit 97% din valoarea totală a contractului de iluminat public, adică 3,2 milioane lei, fiind urmată de Calarași cu 87% reprezentând 1,8 milioane lei. În 2018, în clasamentul municipiilor care au achitat cel mai mare procent din contractual de iluminat public, se afla Calarași și Sf. Gheorghe care au plătit câte 83% din suma totală alocată serviciului de iluminat (1,9 milioane lei și, respectiv 757.000 lei).

La sfârșitul anului 2017, în domeniul serviciului comunitar de iluminat public își desfășurau activitatea un număr de 626 de operatori, iar fiecare dintre aceștia putea să participe la licitațiile din orice comună, oraș, municipiu. Numărul acestora a înregistrat o creștere față de anii anteriori, având în vedere că în 2015 erau 588 operatori, iar în anul 2013 erau 578 de operatori.